

**KUJAWSKO-POMORSKI
OŚRODEK DORADZTWA ROLNICZEGO
w Minikowie**

Nasze doradztwo - Twoje korzyści

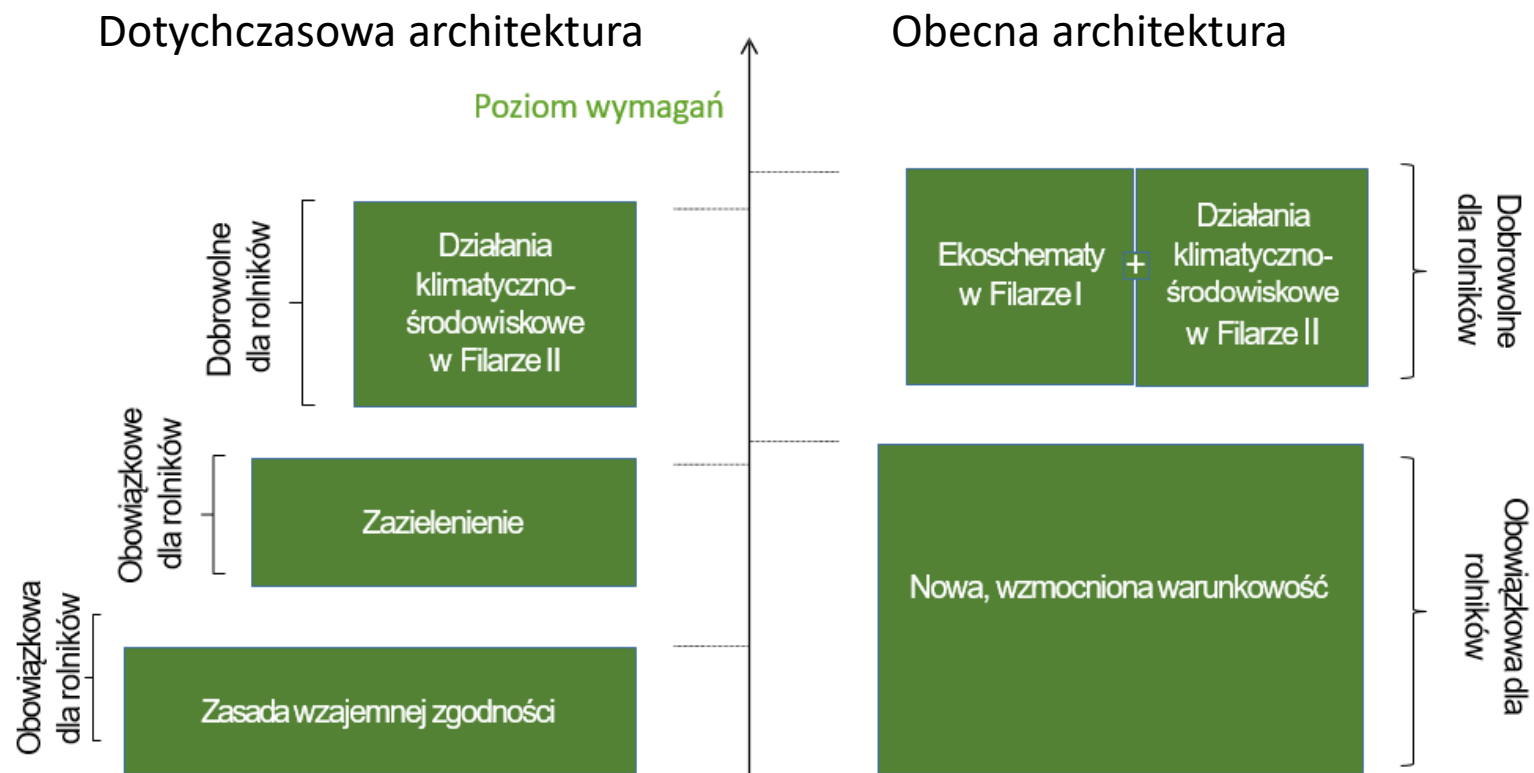
Mechanizmy wsparcia dochodów gospodarstw rolniczych – płatności bezpośrednie, warunkowość

Autor:
Łukasz Piotrowski
Dział Ekonomiki i Zarządzania Gospodarstwem Rolnym,
KPODR w Minikowie

Minikowo, luty 2023

Nasze doradztwo - Twoje korzyści

Warunkowość a wsparcie bezpośrednie - zarys zmian

Warunkowość a wsparcie bezpośrednie - zarys zmian

Na system warunkowości składają się wymogi podstawowe w zakresie zarządzania oraz normy dobrej kultury rolnej zgodnej z ochroną środowiska

Zostały one wymienione w załączniku III do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2115 z dnia 2 grudnia 2021r. Ustanawiające przepisy dotyczące wsparcia planów strategicznych sporządzanych przez państwa członkowskie w ramach wspólnej polityki rolnej i finansowanych z Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji (EFRG) i z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) oraz uchylające rozporządzenia (UE) nr 1305/2013 i (UE)nr 1307/2013 (Dz.U.L435z6.12.2021,s.1).

Warunkowość a wsparcie bezpośrednie - zarys zmian

Wymogi warunkowości zostały podzielone na 3 główne obszary:

- środowisko, zmiana klimatu oraz utrzymanie gruntów w dobrej kulturze rolnej;
- zdrowie publiczne, zdrowie zwierząt i zdrowie roślin;
- dobrostan zwierząt.

Warunkowość a wsparcie bezpośrednie - zarys zmian

Warunkowość oparta jest na zbiorze przepisów, które będą musiały być przestrzegane w gospodarstwie jako minimalne normy i wymogi.

Warunkowość składa się z:

- podstawowych wymogów w zakresie zarządzania (Statutory Management Requirements – **SMR**) oraz
- norm dotyczących utrzymania gruntów wchodzących w skład gospodarstwa rolnego w dobrej kulturze rolnej zgodnej z ochroną środowiska (Good Agricultural and Environmental Condition – **GAEC**);

Połączenie dotychczasowej Wzajemnej Zgodności z nowymi, „ulepszonymi” normami dobrej kultury rolnej zgodnej z ochroną środowiska, a także integracja niektórych istniejących wymogów w zakresie zazieleniania z warunkowością.

Warunkowość a wsparcie bezpośrednie - zarys zmian

Norma GAEC 1: Utrzymywanie trwałych użytków zielonych w oparciu o stosunek powierzchni trwałych użytków zielonych do powierzchni użytków rolnych na poziomie krajowym.

Praktyki w gospodarstwie:

Udział trwałych użytków zielonych (TUZ) w powierzchni gruntów rolnych w skali całego kraju nie może się zmniejszyć o więcej niż 5% w stosunku do roku referencyjnego 2018.

W przypadku zmniejszenia wskaźnika TUZ o więcej niż 5%, przekształcanie trwałych użytków zielonych jest niedopuszczalne, a rolnicy, którzy przekształcili TUZ, będą zobowiązani do przywrócenia określonej powierzchni gruntu w TUZ lub odtworzenia TUZ na innym gruncie.

Wartość wskaźnika referencyjnego: 18.33%

Planuje się odnoszenie normy do poziomu województwa. Z uwagi na zmianę metodyki wyliczania (zmiana podejścia do gospodarstw małych – 5ha) istnieje realne zagrożenie niedotrzymaniem wskaźnika (zablokowania możliwości przekształcenia TUZ na GO lub konieczności przywrócenia TUZ).

Warunkowość a wsparcie bezpośrednie - zarys zmian

Norma GAEC 2: **Ochrona torfowisk i terenów podmokłych**

Praktyki w gospodarstwie:

Na wyznaczonych obszarach podmokłych i torfowiskach rolnicy będą zobowiązani przestrzegać wymogów, które zostaną doprecyzowane przed wdrożeniem normy w **2025** roku, po odpowiednim dostosowaniu i zmianach w Planie Strategicznym.

Dotyczy gruntów o zawartości mat. organicznej $\geq 30\%$ o łącznej miąższości min. 40cm.

Proponuje się, aby norma ta była realizowana poprzez ochronę:

- torfowisk z czynnym procesem akumulacji węgla oraz częściowo odwodnionych gleb organicznych znajdujących się obecnie na użytkach rolnych i nie przekształconych dotychczas w grunty orne;
- mokradeł nietorfowych, nieprzekształconych dotychczas w grunty orne.

Rok wdrożenia normy: 2025

Warunkowość a wsparcie bezpośrednie - zarys zmian

Norma GAEC 3: **Zakaz wypalania gruntów rolnych**

Praktyki w gospodarstwie:

Zakaz wypalania gruntów rolnych, z wyjątkiem punktowego wypalania roślin, części roślin lub resztek poźniwnych ze względów związanych ze zdrowiem roślin.

Zakres terytorialny: Wszystkie użytki rolne podlegające warunkowości ,o której mowa w art. 12 rozporządzenia w sprawie planów strategicznych.

Warunkowość a wsparcie bezpośrednie - zarys zmian

Norma GAEC 4: **Ustanowienie stref buforowych wzdłuż cieków wodnych**

Praktyki w gospodarstwie:

Zakaz stosowania nawozów oraz środków ochrony roślin na gruntach rolnych w pobliżu wód powierzchniowych w odległości wynoszącej co najmniej **3 m**.

Zakres terytorialny, w tym określenie cieków wodnych:

Wszystkie użytki rolne sąsiadujące z wodami powierzchniowymi i podlegające warunkowości, o której mowa w art. 12 rozporządzenia w sprawie planów strategicznych.

Definicja wód powierzchniowych, których dotyczy norma DKR4:

rowy o szerokości powyżej 5m liczonej na wysokości górnej krawędzi brzegu rowu, jeziora i zbiorniki wodne, ciek naturalne, kanały, ujęcia wody, jeżeli nie ustanowiono strefy ochronnej na podstawie przepisów ustawy Prawo wodne, obszary morskiego pasa nadbrzeżnego.

Wskazane rodzaje wód powierzchniowych są zgodne z przepisami prawa krajowego, wdrażającymi przepisy dyrektywy azotanowej 91/676/EWG tj. Programem działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobieganie dalszemu zanieczyszczeniu, w ramach których obowiązuje zakaz stosowania nawozów azotowych na gruntach rolnych w odległościach wynoszących co do zasady 5, 10 lub 20 m.

Warunkowość a wsparcie bezpośrednie - zarys zmian

Norma GAEC 5: **Zarządzanie orką w celu zmniejszenia ryzyka degradacji i erozji gleby, biorąc pod uwagę nachylenie terenu**

Praktyki w gospodarstwie:

Grunty orne położone na stokach o nachyleniu $\geq 14\%$ uznaje się za utrzymywane zgodnie z normami, jeżeli gruntów tych:

- nie wykorzystuje się pod uprawę roślin wymagających utrzymywania redlin wzdłuż stoku;
- nie utrzymuje się jako ugór czarny w okresie jesienno-zimowym (od dnia 1 listopada do dnia 15 lutego).

Na gruntach ornych, położonych na stokach o nachyleniu $\geq 14\%$, wykorzystywanych pod uprawę roślin wieloletnich oraz w uprawach trwałych (sady – drzewa owocowe) położonych na tych stokach utrzymuje się okrywą roślinną lub ściółkę w międzyrzędziach.

Obniżenie kryterium spadku z 20 do 14% wpisuje się w znaczne podwyższenie celu normy, tj. podwyższenie ochrony gruntów ornych przed erozją.

Warunkowość a wsparcie bezpośrednie - zarys zmian

Norma GAEC 6: Minimalna pokrywa glebowa w najbardziej newralgicznych okresach

Praktyki w gospodarstwie:

Na powierzchni stanowiącej co najmniej **80% gruntów ornych**, wchodzących w skład gospodarstwa rolnego utrzymuje się okrywą ochronną gleby w okresie od dnia **1 listopada do dnia 15 lutego**. Jako spełnienie wymogów normy uznaje się m. in.: **okrywą roślinną (uprawy ozime, trawy na gruntach ornych, międzyplony ozime), pozostawienie ścierniska, grunty pokryte resztkami poźniwnymi, czy mulczem**. W uprawach trwałych (sady-drzewa owocowe) utrzymuje się okrywą ochronną gleby w międzyrzędziach w okresie od dnia 1 listopada do dnia 15 lutego.

Zakres terytorialny i dany okres:

Grunty orne i uprawy trwałe (sady-drzewa owocowe), podlegające warunkowości, o której mowa w art.12 rozporządzenia w sprawie planów strategicznych.

Warunkowość a wsparcie bezpośrednie - zarys zmian

Norma GAEC 7: Zmianowanie upraw lub inne praktyki mające na celu zachowanie potencjału gleby, w tym dywersyfikacja upraw

Praktyki w gospodarstwie służące zmianowaniu upraw:

Gospodarstwa **powyżej 10 ha** gruntów ornych zobowiązane są do:

- Prowadzenia upraw na powierzchni **co najmniej 40% gruntów ornych** w taki sposób, aby na każdej działce rolnej, na tych gruntach, **w porównaniu z rokiem poprzednim**, była prowadzona **inna uprawa w plonie głównym**.
Powyższe obowiązki uznaje się za spełnione na danej działce rolnej w przypadku wprowadzenia po zbiorze plonu głównego uprawy wtórej, tj. międzyplonu (ozimego lub ścierniskowego lub wsiewki poplonowej), z okresem utrzymania przez co najmniej 8 tygodni od terminu wysiewu, a w przypadku wsiewki – od terminu zbioru uprawy w plonie głównym.
- Jednocześnie, **na wszystkich gruntach ornych** w gospodarstwie, **taka sama uprawa w plonie głównym nie może być prowadzona dłużej niż 3 lata**.
Powyższe zasady nie obowiązują w przypadku upraw korzystnie wpływających na poprawę i zachowanie potencjału gleby, takich jak: rośliny bobowate, trawy i inne zielne rośliny pastewne, mieszanki bobowatych drobnonasiennych z trawami, grunty ugorowane oraz uprawy wieloletnie.

Warunkowość a wsparcie bezpośrednie - zarys zmian

Norma GAEC 7: Zmianowanie upraw lub inne praktyki mające na celu zachowanie potencjału gleby, w tym dywersyfikacja upraw

Praktyki w gospodarstwie służące dywersyfikacji upraw:

Gospodarstwa **powyżej 10 ha gruntów ornych** zobowiązane są do:

Prowadzenia **co najmniej 3 różnych upraw** na gruntach ornych, przy czym uprawa główna nie może zajmować więcej niż **65%** gruntów ornych, a **dwie uprawy główne** łącznie nie mogą zajmować więcej niż **90%** gruntów ornych.

Powyższe praktyki służące zmianowaniu upraw nie obowiązują w przypadku prowadzenia upraw na powierzchni 100% gruntów ornych w taki sposób, że na każdej działce rolnej w porównaniu z rokiem poprzednim jest prowadzona inna uprawa w plonie głównym. – planowana zmiana (15.12.2022)

Za odrębną uprawę uznaje się:

- rodzaj w klasyfikacji botanicznej upraw;
- „formę jarą i ozimą tego samego rodzaju”, - planowana zmiana (15.12.2022)
- gatunek z rodzin kapustowatych (Brassicaceae), psiankowatych (Solanaceae) i dyniowatych (Cucurbitaceae);
- grunt ugorowany;
- trawę lub inne pastewne rośliny zielne.

Warunkowość a wsparcie bezpośrednie - zarys zmian

Norma GAEC 7: Zmianowanie upraw lub inne praktyki mające na celu zachowanie potencjału gleby, w tym dywersyfikacja upraw

Z wdrażania normy wyłączone są gospodarstwa:

- o powierzchni GO mniejszej niż 10ha;
- w których więcej niż 75% GO jest wykorzystywanych do produkcji traw lub innych zielnych roślin pastewnych, uprawy roślin strączkowych lub ugorowanych lub stanowi sumę powyższych;
- w których więcej niż 75% UR stanowi TUZ lub jest wykorzystywanych do produkcji traw lub innych zielnych roślin pastewnych, lub stanowi sumę powyższych.
- Gospodarstwa, w których prowadzona jest produkcja ekologiczna zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 2018/848, potwierdzona certyfikatem, uznaje się za spełniającą normę DKR7.

Warunkowość a wsparcie bezpośrednie - zarys zmian

Norma GAEC 8: Minimalny udział powierzchni gruntów ornyc wykorzystywanych na obiekty / obszary nieprodukcyjne lub międzyplony lub uprawy wiążące azot uprawiane bez środków ochrony roślin, zachowanie elementów krajobrazu oraz zakaz przycinania żywopłotów i drzew podczas okresu lęgowego ptaków oraz okresu wychowu młodych

Norma w zakresie minimalnego udziału:

- Co najmniej 4% gruntów ornyc na poziomie gospodarstwa przeznaczonych na obszary i elementy nieprodukcyjne, w tym grunty ugorowane.
Udział (%) gruntów ornyc przeznaczonych na obszary i elementy nieprodukcyjne: 4.0%
- Co najmniej 7% gruntów ornyc na poziomie gospodarstwa przeznaczonych na obszary i elementy nieprodukcyjne, w tym grunty ugorowane oraz międzyplony lub uprawy wiążące azot, uprawiane bez stosowania środków ochrony roślin, z czego 3% stanowią obszary i elementy nieprodukcyjne, w tym grunty ugorowane. W odniesieniu do międzyplonów państwa członkowskie stosują współczynnik ważenia 0,3.
Udział (%) gruntów ornyc przeznaczonych na obszary i elementy nieprodukcyjne oraz na międzyplony lub uprawy wiążące azot: 7.0%

Warunkowość a wsparcie bezpośrednie - zarys zmian

Norma GAEC 8: Minimalny udział powierzchni gruntów ornych wykorzystywanych na obiekty / obszary nieprodukcyjne lub międzyplony lub uprawy wiążące azot uprawiane bez środków ochrony roślin, zachowanie elementów krajobrazu oraz zakaz przycinania żywopłotów i drzew podczas okresu lęgowego ptaków oraz okresu wychowu młodych

Elementy i obszary nieprodukcyjne	WSPÓŁCZYNNIK KONWERSJI (m/ drzewo do m ²)	WSPÓŁCZYNNIK WAŻENIA	OBSZAR EFA (po zastosowaniu obu współczynników)
Grunty ugorowane (na 1m ²)	nie dotyczy	1	1 m ²
Grunty ugorowane z roślinami miododajnymi (na 1 m ²)	nie dotyczy	1,5	1,5 m ²
Elementy krajobrazu:			
Żywopłoty/ pasy zadrzewione (na 1m)	5	2	10 m ²
Zadrzewienia pojedyncze (na drzewo)	20	1,5	30 m ²
Zagajniki śródpolne (na 1m ²)	nie dotyczy	1,5	1,5 m ²
Zadrzewienie liniowe (na 1m)	5	2	10 m ²
Oczka wodne (na 1m ²)	nie dotyczy	1,5	1,5 m ²
Rowy (na 1m)	5	2	10 m ²
Strefy buforowe i miedze śródpolne (na 1m)	6	1,5	9 m ²
Pasy gruntów kwalifikujących się do płatności wzdłuż obrzeży lasu (na 1m) bez produkcji	6	1,5	9 m ²

Warunkowość a wsparcie bezpośrednie - zarys zmian

Norma GAEC 8: Minimalny udział powierzchni gruntów ornyc wykorzystywanych na objekty / obszary nieprodukcyjne lub międzyplony lub uprawy wiążące azot uprawiane bez środków ochrony roślin, zachowanie elementów krajobrazu oraz zakaz przycinania żywopłotów i drzew podczas okresu lęgowego ptaków oraz okresu wychowu młodych

Z wdrażania normy wyłączone są gospodarstwa:

- o powierzchni GO mniejszej niż 10ha;
- w których więcej niż 75% GO jest wykorzystywanych do produkcji traw lub innych zielnych roślin pastewnych, uprawy roślin strączkowych lub ugorowanych lub stanowi sumę powyższych;
- w których więcej niż 75% UR stanowi TUZ lub jest wykorzystywanych do produkcji traw lub innych zielnych roślin pastewnych, lub stanowi sumę powyższych.

Warunkowość a wsparcie bezpośrednie - zarys zmian

Derogacja normy DKR 7 w 2023 r. wynikająca z konieczności zapewnienia bezpieczeństwa żywnościowego – norma DKR 7 dotycząca zmianowania upraw nie będzie stosowana w 2023 roku, w związku z czym rolnicy nie będą musieli realizować praktyk służących zmianowaniu oraz dywersyfikacji upraw na gruntach ornych.

Derogacja normy DKR 8 w 2023 r. wynikająca z konieczności zapewnienia bezpieczeństwa żywnościowego – w części dotyczącej przeznaczenia minimalnego udziału gruntów ornych na obszary nieprodukcyjne – możliwe będzie prowadzenie produkcji na gruntach ugorowanych z określonymi wyjątkami.

W tym kontekście należy zaznaczyć, że derogacja dot. normy DKR 8 nie odnosi się do całości normy, a odstępstwo na rok 2023 przewidziane rozporządzeniem 2022/1317 umożliwia prowadzenie produkcji na gruntach ugorowanych, z wyjątkiem uprawy kukurydzy, soi i zagajników o krótkiej rotacji. Wyłączenie wskazanych upraw wynika z faktu, że wprowadzenie derogacji jest związane z konfliktem zbrojnym na Ukrainie i ma umożliwić rolnikom elastyczność w wykorzystaniu gruntów ornych do produkcji żywności, podczas gdy kukurydza i soja są uprawiane w większości na pasze, natomiast zagajniki o krótkiej rotacji na cele energetyczne.

Warunkowość a wsparcie bezpośrednie - zarys zmian

Norma GAEC 9: **Zakaz przekształcania lub zaorywania TUZ wyznaczonych jako cenne na obszarach Natura 2000**

Praktyki w gospodarstwie:

Rolnicy są zobowiązani do przestrzegania zakazu przekształcania lub zaorywania wyznaczonych cennych trwałych użytków zielonych położonych na obszarach Natura 2000.

Cenne trwałe użytki zielone zostaną wyznaczone na obszarach Natura 2000, w oparciu o inwentaryzacje przeprowadzane przez organ właściwy do wdrożenia przepisów dyrektywy ptasiej (2009/147/WE) i siedliskowej (92/43/EWG) –w ramach opracowywania planów zadań ochronnych (PZO) i planów ochrony (PO) dla poszczególnych obszarów Natura 2000 oraz dodatkowych wyznaczeni na obszarach Natura 2000 dla których nie zostały jeszcze opracowane dokumenty planistyczne.

Proces opracowywania PZO i PO nie został jeszcze w Polsce zakończony.

Nie tylko sankcja ale do przekształconych TUZ C nie będą przysługiwały płatności – projektowane rozwiązanie.

Warunkowość a wsparcie bezpośrednie - zarys zmian

SMR 1 Obowiązkowe wymogi dotyczące kontroli rozproszonych źródeł zanieczyszczeń *fosforanami*.

Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej (Dz.U. L 327 z 22.12.2000, s. 1):

art. 11 ust. 3 lit. e) i lit. h)

Przepisy dotyczą kontroli poboru powierzchniowych i podziemnych wód słodkich i piętrzenia słodkich wód powierzchniowych, w tym prowadzenia rejestru lub rejestrów poboru wody i obowiązku uprzedniego uzyskania zezwolenia na pobór lub piętrzenie wód.

Przepisy określają również środki zapobiegające lub kontrolujące wprowadzenie zanieczyszczeń, dla rozproszonych źródeł mogących spowodować zanieczyszczenie - w odniesieniu do obowiązkowych wymogów dotyczących kontroli rozproszonych źródeł zanieczyszczeń *fosforanami*.

Warunkowość a wsparcie bezpośrednie - zarys zmian

SMR 2 Ochrona wód przed zanieczyszczeniami powodowanymi przez **azotany pochodzenia rolniczego.**

Dyrektywa Rady 91/676/EWG z dnia 12 grudnia 1991 r. dotycząca ochrony wód przed zanieczyszczeniami powodowanymi przez azotany pochodzenia rolniczego (Dz.U. L 375 z 31.12.1991, s. 1):

art. 4 i 5

(W ramach Norm Wzajemnej Zgodności - SMR 1)

Dotyczy:

- **terminów stosowania nawozów,**
- **zasad stosowania nawozów w tym w szczególności na:**
  - **glebach zamarzniętych,**
  - **zalanych,**
  - **o dużym nachyleniu,**
  - **zachowania stref buforowych,**
- **warunków przechowywania nawozów naturalnych i zasad postępowania z odciekami,**
- **Warunków przechowywania kiszzonek.**

Program działań w 2022 roku będzie podlegał nowelizacji

Warunkowość a wsparcie bezpośrednie - zarys zmian

SMR 3 Ochrona dzikiego ptactwa.

Dyrektywa 2009/147/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (Dz.U. L 20 z 26.1.2010, s. 7):

art. 3 ust. 1, art. 3 ust. 2 lit. b), art. 4 ust. 1, 2 i 4.

(W ramach Norm Wzajemnej Zgodności - SMR 2)

Dotyczy:

- ***ochrony siedlisk i ostoi będących obszarami rozrodu,***
- ***ingerencji w stosunki wodne,***
- ***ograniczeń w zakresie wznoszenia obiektów***

Warunkowość a wsparcie bezpośrednie - zarys zmian

SMR 4 Ochrona siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory.

Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz.U. L 206 z 22.7.1992, s. 7):

art. 6 ust. 1 i 2

(W ramach Norm Wzajemnej Zgodności - SMR 3)

Dotyczy:

- ***przestrzegania wymagań obligatoryjnych wynikających z planów zadań ochronnych albo planów ochrony***

Warunkowość a wsparcie bezpośrednie - zarys zmian

SMR 5 Bezpieczeństwo żywności.

Rozporządzenie (WE) nr 178/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2002 r. ustanawiające ogólne zasady i wymagania prawa żywnościowego, powołujące Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności oraz ustanawiające procedury w zakresie bezpieczeństwa żywności (Dz.U. L 31 z 1.2.2002, s. 1):

art. 14 i 15, art. 17 ust. 1 oraz art. 18, 19 i 20;

(W ramach Norm Wzajemnej Zgodności - SMR 4)

Dotyczy:

- **produkcji, wykorzystywania i wprowadzania na rynek pasz i żywności bezpiecznej,**
- **zasad przechowywania w gospodarstwie pasz i komponentów paszowych oraz produktów przeznaczonych na rynek,**
- **obowiązków rejestracyjnych producentów pasz i żywności,**
- **obowiązkowej dla gospodarstwa dokumentacji,**
- **wymogów weterynaryjnych przy produkcji mleka i siary oraz wymogów dotyczących produkcji jaj.**

Warunkowość a wsparcie bezpośrednie - zarys zmian

SMR 6 Zakaz stosowania w gospodarstwach hodowlanych niektórych związków o działaniu hormonalnym, tyreostatycznymi beta agonistycznym.

***Dyrektywa Rady 96/22/WE z dnia 29 kwietnia 1996 r. dotycząca zakazu stosowania w gospodarstwach hodowlanych niektórych związków o działaniu hormonalnym, tyreostatycznymi β -agonistycznym i uchylająca dyrektywy 81/602/EWG, 88/146/EWG oraz 88/299/EWG (Dz.U. L 125 z 23.5.1996, s. 3):
art. 3 lit. a), b), d) i e) oraz art. 4, 5 i 7***

(W ramach Norm Wzajemnej Zgodności - SMR 5)

Dotyczy:

- ***ograniczeń w stosowaniu preparatów leczniczych hormonalnym, tyreostatycznymi β -agonistycznym***

Warunkowość a wsparcie bezpośrednie - zarys zmian

SMR 7 Wprowadzanie do obrotu środków ochrony roślin.

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1107/2009 z dnia 21 października 2009 r. dotyczące wprowadzania do obrotu środków ochrony roślin i uchylające dyrektywy Rady 79/117/EWG i 91/414/EWG (Dz.U. L 309 z 24.11.2009, s. 1):

art. 55 zdanie pierwsze i drugie

(W ramach Norm Wzajemnej Zgodności - SMR 10)

Dotyczy:

- ***stosowania wyłącznie dopuszczonych do obrotu środków ochrony roślin***

Warunkowość a wsparcie bezpośrednie - zarys zmian

SMR 8 Działania na rzecz zrównoważonego stosowania pestycydów.

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/128/WE z dnia 21 października 2009 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania na rzecz zrównoważonego stosowania pestycydów (Dz.U. L 309 z 24.11.2009, s. 71):
art. 5 ust. 2 i art. 8 ust. 1–5; art. 12 w odniesieniu do ograniczeń stosowania pestycydów na obszarach chronionych wyznaczonych na podstawie dyrektywy 2000/60/WE i przepisów dotyczących sieci Natura 2000.
art. 13 ust. 1 i 3 w sprawie postępowania z pestycydami, przechowywania pestycydów oraz utylizacji pozostałości pestycydów

(W ramach Norm Wzajemnej Zgodności - SMR 10)

Dotyczy:

- ***Zasad stosowania w gospodarstwie środków ochrony roślin***

Warunkowość a wsparcie bezpośrednie - zarys zmian

SMR 9 Minimalne normy ochrony cieląt.

Dyrektywa Rady 2008/119/WE z dnia 18 grudnia 2008 r. ustanawiająca minimalne normy ochrony cieląt (Dz.U. L 10 z 15.1.2009, s. 7):

art. 3 i 4

(W ramach Norm Wzajemnej Zgodności - SMR 11)

Dotyczy:

- ***minimalnych warunków utrzymania i postępowania z cielętami,***

Warunkowość a wsparcie bezpośrednie - zarys zmian

SMR 10 Minimalne normy ochrony świń.

Dyrektywa Rady 2008/120/WE z dnia 18 grudnia 2008 r. ustanawiająca minimalne normy ochrony świń (Dz.U. L 47 z 18.2.2009, s. 5):

art. 3 i 4

(W ramach Norm Wzajemnej Zgodności - SMR 12)

Dotyczy:

- ***minimalnych warunków utrzymania i postępowania z trzodą chlewną***

Warunkowość a wsparcie bezpośrednie - zarys zmian

SMR 11 Przestrzeganie norm ochrony zwierząt hodowlanych.

Dyrektywa Rady 98/58/WE z dnia 20 lipca 1998 r. dotycząca ochrony zwierząt hodowlanych (Dz.U. L 221 z 8.8.1998, s. 23):

art. 4

(W ramach Norm Wzajemnej Zgodności - SMR 13)

Dotyczy:

- minimalnych warunków utrzymania i postępowania ze zwierzętami hodowlanymi***

Mechanizmy wsparcia dochodów - płatności bezpośrednie

Podstawowe wsparcie dochodów (BISS/PWD) – odpowiednik JPO

Jego celem jest wspieranie godziwych dochodów gospodarstw i odporności sektora rolnictwa w całej Unii w celu zwiększenia długoterminowego bezpieczeństwa żywnościowego oraz różnorodności w rolnictwie, a także zapewnienia stabilności ekonomicznej produkcji rolnej w Unii.

Beneficjent jest rolnikiem aktywnym zawodowo.

Minimalne wymagania: kwalifikujący się obszar gospodarstwa, w odniesieniu do którego wystąpiono z wnioskiem o płatności bezpośrednie, jest **nie mniejszy niż 1,00 ha** albo w przypadku rolników posiadających mniej niż 1,00 ha, ale otrzymujących płatności do zwierząt, **minimalna kwota płatności bezpośrednich wynosi co najmniej 200,00 euro**.

Działka rolna deklарowana do wsparcia (**min. 0,1 ha**) musi być położona na gruntach będących kwalifikującymi się hektarami.

Uzależnione od wdrożenia zasad Warunkowości.

Ogółem w latach 2023-2027 planuje się przeznaczyć na płatność 47,36% puli środków na płatności bezpośrednie. Płatność roczna do kwalifikującego się hektara, jednolita w całym kraju.

Szacowana stawka na poziomie ok. 118 EUR/ha

Mechanizmy wsparcia dochodów - płatności bezpośrednie

Uzupełniające redystrybucyjne wsparcie dochodów (CRISS/RWD) – odpowiednik płatności dodatkowej

Wsparcie przyznawane jako uzupełnienie Podstawowego wsparcia dochodu, do powierzchni **od 1 ha do 30 ha** gospodarstwom o powierzchni maksymalnie 300 ha.

Stanowi instrument stabilizujący dochody rolników, a co za tym idzie uodparnia przed wahaniami rynkowymi cen środków produkcji oraz produktów rolnych.

Wsparcie to ma na celu zmniejszanie różnic w dochodach między gospodarstwami mniejszymi (średnio do 30 ha), nieuzyskującymi z prowadzonej działalności rolniczej dochodów parytetowych w gospodarce narodowej lub uzyskującymi je tylko dzięki płatnościom bezpośrednim i płatnościami ONW (gospodarstwa 30-50 ha), a gospodarstwami większymi. Działka rolna deklarowana do wsparcia (min. 0,1 ha) musi być położona na gruntach będących kwalifikującymi się hektarami.

Uzależnione od wdrożenia zasad Warunkowości.

Ogółem w latach 2023-2027 planuje się przeznaczyć na płatność 11,57% puli środków na płatności bezpośrednie. Płatność roczna do kwalifikującego się hektara, jednolita w całym kraju.

Szacowana stawka ok. 40 EUR/ha

Mechanizmy wsparcia dochodów - płatności bezpośrednie

Uzupełniające wsparcie dochodu dla młodych rolników – **odpowiednik płatności dla młodych rolników**

Płatność dla młodych rolników przyznawana do powierzchni, na której prowadzona jest działalność rolnicza, jest stabilnym elementem dochodu młodego rolnika i stanowi zachętę do rozpoczęcia działalności rolniczej lub jej utrzymania, jednocześnie ułatwiając prowadzenie tej działalności.

Dodatkowa płatność do wszystkich gruntów objętych Podstawowym wsparciem dochodu dla rolników spełniających definicję młodego rolnika, wypłacana maksymalnie przez 5 lat i nie później niż dla kampanii 2027 r. włącznie.

Działka rolna deklarowana do wsparcia (min. 0,1 ha) musi być położona na gruntach będących kwalifikującymi się hektarami.

Uzależnione od wdrożenia zasad Warunkowości.

Ogółem w latach 2023-2027 planuje się przeznaczyć na płatność 11,57% puli środków na płatności bezpośrednie. Płatność roczna do kwalifikującego się hektara, jednolita w całym kraju.

Szacowana stawka ok. 61 EUR/ha

Mechanizmy wsparcia dochodów - płatności bezpośrednie

Wsparcie dochodów związane z produkcją – w tych samych 13 sektorach co obecnie: młode bydło opasowe, krowy, owce, kozy, rośliny strączkowe na ziarno, rośliny pastewne, chmiel, buraki cukrowe, ziemniaki skrobiowe, pomidory, truskawki, len, konopie włókniste.

Wsparcie dochodów związane z produkcją do krów

Płatność przyznawana jest do liczby krów kwalifikujących się do płatności w gospodarstwie, nie większej jednak niż 20 sztuk.

W przypadku województw, w których średnia wielkość gruntów rolnych jest wyższa od średniej krajowej, tj. dolnośląskiego, kujawsko-pomorskiego, lubuskiego, opolskiego, podlaskiego, pomorskiego, warmińsko-mazurskiego, wielkopolskiego i zachodniopomorskiego, do płatności kwalifikują się rolnicy, którzy posiadają co najmniej 3 szt. kwalifikujących się zwierząt. W pozostałych województwach do płatności kwalifikują się rolnicy, którzy posiadają co najmniej 1 szt. kwalifikujących się zwierząt.

Do wsparcia kwalifikują się samice gatunku *Bos taurus* w wieku ponad 24 miesiące; wiek zwierząt ustalany jest na dzień 15 maja roku złożenia wniosku. Wymagany okres przetrzymywania: 30 dni od dnia złożenia wniosku.

Szacunkowa wysokość stawki: ok. 96 EUR/szt.

Mechanizmy wsparcia dochodów - płatności bezpośrednie

Wsparcie dochodów związane z produkcją do młodego bydła

Płatność przyznawana jest do liczby zwierząt kwalifikujących się do płatności w gospodarstwie, nie większej jednak niż 20 sztuk.

W przypadku województw, w których średnia wielkość gruntów rolnych jest wyższa od średniej krajowej, tj. dolnośląskiego, kujawsko-pomorskiego, lubuskiego, opolskiego, podlaskiego, pomorskiego, warmińsko-mazurskiego, wielkopolskiego i zachodniopomorskiego, do płatności kwalifikują się rolnicy, którzy posiadają co najmniej 3 szt. kwalifikujących się zwierząt. W pozostałych województwach do płatności kwalifikują się rolnicy, którzy posiadają co najmniej 1 szt. kwalifikujących się zwierząt.

Do wsparcia kwalifikują się samce i samice gatunku *Bos taurus* w wieku nie więcej niż 24 miesiące; wiek zwierząt ustalany jest na dzień 15 maja roku złożenia wniosku. Wymagany okres przetrzymywania: 30 dni od dnia złożenia wniosku.

Szacunkowa wysokość stawki: ok. 74-76 EUR/szt.

Mechanizmy wsparcia dochodów - płatności bezpośrednie

Wsparcie dochodów związane z produkcją do owiec

Wypłacane jest do wszystkich kwalifikujących się zwierząt w gospodarstwie (brak limitu).

Wsparcie przysługuje jeśli rolnik posiada minimum 10 maciorek owczych (*Ovis aries*) w wieku co najmniej 12 miesięcy; wiek zwierząt jest ustalany na dzień 15 maja roku złożenia wniosku.

Zwierzęta powinny spełniać wymagania w zakresie identyfikacji i rejestracji najpóźniej od dnia 15 marca roku, w którym został złożony wniosek o przyznanie tych płatności.

Wymagany okres przetrzymywania: od 15 marca do 15 kwietnia roku, w którym został złożony wniosek o przyznanie tej płatności.

W trakcie okresu przetrzymywania możliwe jest zastąpienie zwierząt. Zastępujące zwierzęta muszą spełniać warunki kwalifikowalności.

Szacunkowa wysokość stawki: ok. 26 EUR/szt.

Mechanizmy wsparcia dochodów - płatności bezpośrednie

Wsparcie dochodów związane z produkcją do kóz

Wypłacane jest do wszystkich kwalifikujących się zwierząt w gospodarstwie (brak limitu).

Wsparcie przysługuje jeśli rolnik posiada minimum 5 samic kozy domowej (*Capra hircus*) w wieku co najmniej 12 miesięcy; wiek zwierząt ustalany jest na dzień 15 maja roku złożenia wniosku.

Zwierzęta powinny spełniać wymagania w zakresie identyfikacji i rejestracji najpóźniej od dnia złożenia wniosku.

Wymagany okres przetrzymywania: 30 dni od dnia złożenia wniosku.

W trakcie okresu przetrzymywania możliwe jest zastąpienie zwierząt. Zastępujące zwierzęta muszą spełniać warunki kwalifikowalności.

Szacunkowa wysokość stawki: ok. 11 EUR/szt.

Mechanizmy wsparcia dochodów - płatności bezpośrednie

Wsparcie dochodów związane z produkcją do truskawek

Płatność przysługuje do powierzchni zajętej pod uprawę truskawek (płatność nie przysługuje do części powierzchni kwalifikującego się hektara zajętej pod elementami krajobrazu wykorzystywanymi do osiągnięcia minimalnego udziału powierzchni gruntów ornych przeznaczanych na obszary i elementy nieprodukcyjne w ramach DKR 8, których wielkość wynosi 100 m² i więcej lub szerokość przekracza 2 m).

Szacunkowa wysokość stawki: ok. 271 EUR/ha

Mechanizmy wsparcia dochodów - płatności bezpośrednie

Wsparcie dochodów związane z produkcją do ziemniaków skrobiowych

Warunkiem ubiegania się o wsparcie jest zawarcie umowy na uprawę ziemniaków skrobiowych, w której rolnik zobowiązuje się do wytworzenia i dostarczenia podmiotowi, którego przedmiot działalności obejmuje wytwarzanie skrobi lub wyrobów skrobiowych, określonej ilości ziemniaków skrobiowych z określonej powierzchni gruntów, a podmiot ten zobowiązuje się te ziemniaki odebrać w umówionym terminie, zapłacić za nie umówioną cenę i wyprodukować z nich skrobię lub wyroby skrobiowe.

Płatność przyznawana jest do powierzchni uprawy ziemniaków skrobiowych nie większej, niż powierzchnia uprawy ziemniaków skrobiowych określona w umowie.

Szacunkowa wysokość stawki: ok. 249 EUR/ha

Mechanizmy wsparcia dochodów - płatności bezpośrednie

Wsparcie dochodów związane z produkcją do buraków cukrowych

Warunkiem ubiegania się o wsparcie jest zawarcie umowy dostawy, w której rolnik zobowiązuje się do wytworzenia i dostarczenia odpowiedniemu podmiotowi określonej ilości buraków cukrowych z określonej powierzchni gruntów, a podmiot ten zobowiązuje się te buraki odebrać w umówionym terminie, zapłacić za nie umówioną cenę i przeznaczyć te buraki na produkcję cukru.

Płatność przyznawana jest do powierzchni uprawy buraków cukrowych nie większej, niż powierzchnia uprawy buraków cukrowych określona w umowie.

Szacunkowa wysokość stawki: ok. 301 EUR/ha

Mechanizmy wsparcia dochodów - płatności bezpośrednie

Wsparcie dochodów związane z produkcją do roślin pastewnych

Płatnością może być objęte nie więcej niż 75 ha upraw roślin pastewnych w gospodarstwie. Ustalony próg 75 ha, przy założeniu 25% udziału tej grupy upraw, daje pułap powierzchni gospodarstwa wynoszący 300 ha, która w Polsce jest traktowana jako progowa wielkość gospodarstwa o charakterze rodzinnym.

Wsparcie będzie skierowane do wszystkich najczęściej uprawianych paszowych roślin wysokobiałkowych w Polsce. Wsparciem będzie objęta uprawa następujących roślin: esparceta siewna; koniczyna czerwona; koniczyna biała; koniczyna białoróżowa; koniczyna perska; koniczyna krwistoczerwona; komonica zwyczajna; lędźwian; lucerna siewna; lucerna mieszańcowa; lucerna chmielowa; nostryk biały; seradela uprawna; wyka kosmata; wyka siewna. Płatność przysługuje również w przypadku upraw tych roślin w formie mieszanek oraz w przypadku upraw tych roślin w formie mieszanek z roślinami strączkowymi na ziarno.

Uprawa zgłoszona do wsparcia nie może zostać przeznaczona na zielony nawóz.

Szacunkowa wysokość stawki: ok. 103 EUR/ha

Mechanizmy wsparcia dochodów - płatności bezpośrednie

Wsparcie dochodów związane z produkcją do roślin strączkowych na ziarno

Wsparcie wypłacane jest do zatwierdzonej powierzchni uprawy roślin strączkowych na ziarno (bez limitu).

Wsparcie będzie przyznawane do uprawy najważniejszych roślin strączkowych, mających istotne znaczenie jako komponent do produkcji pasz treściwych (śruty). Pomocą objęta będzie uprawa następujących roślin (również w przypadku upraw tych roślin w formie mieszanek): bobik; groch siewny, w tym peluszka, z wyłączeniem grochu siewnego cukrowego i grochu siewnego łuskowego; łubin biały; łubin wąskolistny; łubin żółty; soja zwyczajna.

Warunkiem koniecznym jest dokonanie zbioru ziarna (nasion).

Szacunkowa wysokość stawki: ok. 204 EUR/ha

Mechanizmy wsparcia dochodów - płatności bezpośrednie

Wsparcie dochodów związane z produkcją do chmielu

Pomoc będzie przyznawana w następujących trzech rejonach:

1. rejonie lubelskim obejmującym powiaty: biłgorajski, chełmski, hrubieszowski, kielecki, kozienicki, krasnostawski, kraśnicki, lipski, lubaczowski, lubartowski, lubelski, łańcucki, łęczyński, łukowski, opolski z siedzibą władz w Opolu Lubelskim, puławski, radzyński, starachowicki, świdnicki z siedzibą władz w Świdniku, tomaszowski z siedzibą władz w Tomaszowie Lubelskim, włodawski, zamojski i zwoleński;
2. rejonie **wielkopolskim obejmującym powiaty: bydgoski**, gorzowski, gostyński, grodziski z siedzibą władz w Grodzisku Wielkopolskim, kępiński, koszaliński, krotoszyński, **nakielski**, nowotomyski, poznański, rawicki, słupecki, wolsztyński, żagański, żarski i **żniński** oraz
3. rejonie dolnośląskim obejmującym powiaty: kłodzki, nyski, oleśnicki, piotrkowski, wrocławski i zawierciański.

Wypłacane jest do zatwierdzonej powierzchni uprawy chmielu (bez limitu).

Płatność przysługuje do powierzchni, na których uprawiane są rośliny chmielu, zajętych przez konstrukcję nośną i ograniczonych linią jej zewnętrznych odciągów kotwicznych.

Wymagane jest zachowanie minimalnej obsady: 1 300 szt./ ha.

Szacunkowa wysokość stawki: ok. 435 EUR/ha

Mechanizmy wsparcia dochodów - płatności bezpośrednie

Wsparcie dochodów związane z produkcją do lnu

Wypłacane jest do zatwierdzonej powierzchni uprawy lnu (bez limitu).

Szacunkowa wysokość stawki: ok. 101 EUR/ha

Mechanizmy wsparcia dochodów - płatności bezpośrednie

Wsparcie dochodów związane z produkcją do konopi włóknistych

Wypłacane jest do zatwierdzonej powierzchni uprawy konopi.

Płatnością objęta jest uprawa konopi odmian zawierających poziom tetrahydrokanabinolu (THC) nieprzekraczający maksymalnego poziomu, tj. 0,3% THC.

Uprawa zgodnie z przepisami o przeciwdziałaniu narkomanii.

Szacunkowa wysokość stawki: ok. 29 EUR/ha (ze względu na alokację środków w kierunku wysokobiałkowych)

Mechanizmy wsparcia dochodów - płatności bezpośrednie

Wsparcie dochodów związane z produkcją do pomidorów

Płatność przyznawana jest do powierzchni uprawy pomidorów nie większej, niż powierzchnia uprawy pomidorów określona w umowie.

Warunkiem jest zawarcie umowy na uprawę pomidorów, w której rolnik zobowiązuje się do wytworzenia i dostarczenia podmiotowi, którego przedmiot działalności obejmuje przetwarzanie owoców i warzyw, określonej ilości pomidorów z określonej powierzchni gruntów, a podmiot ten zobowiązuje się te pomidory odebrać w umówionym terminie, zapłacić za nie umówioną cenę i je przetworzyć oraz uprawa pomidorów założona z rozsady oraz minimalna obsada 20 000 szt./ha.

Szacunkowa wysokość stawki: 550 EUR/ha

Mechanizmy wsparcia dochodów - płatności bezpośrednie

Wsparcie dochodów związane z produkcją do pomidorów

Płatność przyznawana jest do powierzchni uprawy pomidorów nie większej, niż powierzchnia uprawy pomidorów określona w umowie.

Warunkiem jest zawarcie umowy na uprawę pomidorów, w której rolnik zobowiązuje się do wytworzenia i dostarczenia podmiotowi, którego przedmiot działalności obejmuje przetwarzanie owoców i warzyw, określonej ilości pomidorów z określonej powierzchni gruntów, a podmiot ten zobowiązuje się te pomidory odebrać w umówionym terminie, zapłacić za nie umówioną cenę i je przetworzyć oraz uprawa pomidorów założona z rozsady oraz minimalna obsada 20 000 szt./ha.

Szacunkowa wysokość stawki: 550 EUR/ha

I 9. - Płatności dla obszarów z ograniczeniami naturalnymi lub innymi szczególnymi ograniczeniami (ONW)

Do pomocy kwalifikują się grunty rolne zlokalizowane w gminach lub obrębach ewidencyjnych na terenie całego kraju, położone na obszarach wyznaczonych zgodnie z art. 32 rozporządzenia (UE) nr 1305/2013 - tzw. obszarach ONW.

Stawki płatności zostały ustalone oddzielnie dla różnych typów i stref obszarów ONW oraz w zależności od systemu rolniczego dla ONW typ górski i ONW typ specyficzny i tzw. podgórskich.

Płatności ONW podlegają degresywności na poziomie gospodarstwa, w zależności od łącznej powierzchni działek rolnych lub ich części objętych pomocą. Płatność jest przyznawana w zależności od powierzchni obszarów ONW w gospodarstwie, w wysokości:

- do 25 ha – 100% płatności;
- 25,01 - 50 ha – 50% płatności;
- 50,01 - 75 ha – 25% płatności.

I 9. - Płatności dla obszarów z ograniczeniami naturalnymi lub innymi szczególnymi ograniczeniami (ONW)

Stawki płatności ONW:

ONW z ograniczeniami naturalnymi:

- strefa I - 179 zł/ha/rok;
- strefa II - 264 zł/ha/rok.

ONW typ specyficzny:

- strefa I - 179 zł/ha/rok;
- strefa II - 264 zł/ha/rok;
- strefa II tzw. podgórskie - 550 zł/ha UR/rok - dotyczy gospodarstw z obsadą zwierząt trawożernych na poziomie co najmniej 0,5 DJP/ha UR (obsada liczona na UR w całym gospodarstwie), które spełniają warunek „co najmniej 50% powierzchni użytków rolnych znajduje się powyżej 350 m n.p.m.”.

ONW typ górski:

- 450 zł/ha/rok;
- 750 zł/ha UR/rok - dotyczy gospodarstw z obsadą zwierząt trawożernych na poziomie co najmniej 0,5 DJP/ha UR (obsada liczona na UR w całym gospodarstwie).

Przejściowe wsparcie krajowe UPP

Uzupełniająca Płatność Podstawowa (UPP):

- przyznawana na takich samych zasadach jak w 2022 r. (UPP została przywrócona w kampanii 2022 r.);
- finansowana z budżetu krajowego planuje się przeznaczyć 400 mln zł rocznie;
- będzie przysługiwała do najważniejszych roślin uprawnych na GO, w szczególności do: zbóż, roślin oleistych, roślin wysokobiałkowych*;
- w ramach płatności nie będzie obowiązywał limit powierzchni;
- służy realizacji programu pt. Dopłaty powyżej średniej unijnej dla małych i średnich gospodarstw, w ramach Polskiego Ładu dla polskiej wsi.

stawka ok. 44 zł/ha GO

*Płatność będzie wdrażana na podstawie przepisów unijnych dotyczących tzw. przejściowego wsparcia krajowego (PWK). Zgodnie z tymi przepisami, warunki przyznania PWK, co do zasady, mają być identyczne jak te, które zostały zatwierdzone przez KE w odniesieniu do 2013 r., co oznacza, że UPP będzie przyznawana na takich samych warunkach, jak w 2013 r.

Area Monitoring System [AMS] - System Monitoringu Obszaru

Wymóg prawny wynikający z art. 70 Rozp. Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2116
Początek wdrażania 01.01.2023 – pełne zastosowanie 2024 rok.

- Potrzeba określenia rolniczego charakteru terenu przez cały rok.
- Potrzeba ograniczenia poziomu błędu stwierdzonego w deklaracji rolników.
- Stworzenie systemu informowania rolników o zagrożeniu niewykonania zobowiązań.
- Zwiększenie skali wykorzystania danych satelitarnych.
- Ograniczenie kosztu funkcjonowania administracji.
- Dążenie do wykorzystania danych satelitarnych do wspomaganie procesu decyzyjnego we wszystkich możliwych do monitorowania zobowiązaniach.

Area Monitoring System [AMS] - System Monitoringu Obszaru

- Automatyczne rozpoznanie i klasyfikacja około 18 grup/gatunków/rodzajów upraw (75-80% powierzchni zasiewów).
- Weryfikacja wybranych norm DKR.
- Generowanie mapy upraw/zasiewów i danych wynikowych (dane opisowe + GIS)
- Weryfikacja działalności rolniczej poprzez identyfikację zabiegów agrotechnicznych (wysiew, koszenie, orka/zbiór).
- Określenie przedziałów czasowych wykonania koszenia.
- Określenie gruntów w deklaracji potencjalnie zagrożonych brakiem realizacji zobowiązania i poinformowanie o tym beneficjenta.
- Możliwość ponownego wykorzystania pozyskanych informacji na potrzeby realizacji innych projektów i prac badawczo rozwojowych.

Gatunki i grupy identyfikowalne:

- 1) Burak cukrowy
- 2) Gorczyca
- 3) Gryka
- 4) Jęczmień jary
- 5) Jęczmień ozimy
- 6) Kukurydza
- 7) Owies
- 8) Plantacje drzew owocowych
- 9) Plantacje krzewów owocowych
- 10) Proso
- 11) Pszenica jara
- 12) Pszenica ozima
- 13) Pszenżyto jare
- 14) Pszenżyto ozime
- 15) Rzepak jary
- 16) Rzepak ozimy
- 17) Strączkowe
- 18) TUZ
- 19) Warzywa
- 20) Ziemniaki
- 21) Zioła i przyprawy
- 22) Żyto ozime

**„Mechanizmy wsparcia bezpośredniego dochodów
gospodarstw rolniczych – ekoschematy”,**
które odbędzie się **15 lutego 2023 r.** w godz. 10.00 – 12.00

**“Wsparcie w ramach Planu Strategicznego dla WPR na lata
2023-2027”**

które odbędzie się 27 lutego 2023 r. w godz. 10.00 – 12.00

**KUJAWSKO-POMORSKI
OŚRODEK DORADZTWA ROLNICZEGO
w Minikowie**

tel. 52 386 72 14, fax 52 386 72 27

e-mail: sekretariat@kpodr.pl

89-122 Minikowo

www.kpodr.pl

Nasze doradztwo - Twoje korzyści